Erref. kodea: LAF-212-133

Izenburua: Euskaltzaindiarekin harremanak

Euskaltrain izendapenez
[Hainbat har-en izendapenez]

Ez dakit noz duzun E.-ko berrien emaile. [illegible]
Erran dezakezut ez dauzkitzula xuxen igorri.

Eskualzaindian, hasteko, ez da veto-rik.
Bigarrenetarik [illegible] una zer gertatu den.
Elissalde hoskarria eta Madrien barenabartarra
ziren ordaintzeko.

Dassance, Eyheme eta Lafitte-n gain emana
izanzikatoten bi hil horien ordainen presentatzea.
Mintzatu zituzten Larzabal eta Haristchelhar
tealogiari azkarindarra eta filologo baigorriarra.

Anartean hiru hoieri hitzik erran gabe
harrendoko hiru laguneh mintzatu zituzten
Mirande eta Diharce bi oberkariak.
Ilunn herz
Azkitia grad lau eskualzain-gaien artean
kantatu behar. Lauen alde baziren arrazoin
onak, nehork uhatu ez ditzenak. [illegible]
airean alzi dituzte, Erabakia ordoko egunetan
hartzeko [illegible] utzi zuten.
Nitaz den bezenbatean ez ninen lauetarik.
Nehor ordezkatzen, salbu

Horiek hola, Mirandek bere bortarik
jakin-arazi du ez zuela eskualzaingoaren
gutizcarik.

Ahenean kantsi-mantsi bat egin du
Diharce eta Haristchelhar kantatuz, eta Larzabal
bertze aldi bat entzut atxikiz.

Horra egia-

P. Lafitte

- Chuen chuena
- Bzichki
- me - mes (miss - male - -)
- bisiowsta / misim
- langrosta, garafla, drunda, dzibiko
- gizentsua
- laidoztatu
- aintzin, haintzun, ahalmiltzi, amen(n)tsa,
- erthoil (endi dihai -)
- gordain, gordin

Terre
Geographie phys.
Geologie
4 Lecons
Leçons diverses

1943

Jaun abertzalea,

Zure hitza ukana dut oichtion eta eskerrak dauzkitzut argi eta garbi emaiten baitaukuzu zure gogoko berri.

Utz nezazu ernan diezazudan bizitki urzunegi zoatzila Euskalzainen xedetzat amesten duzularik, nahi dutela eskuara ezeztatu edo suntsitu. Laido handia hori, Azkue eta bertze langile zintzo guzientzat.

Frankotarrek ez dute Euskalgaindia maitez utzi pizterat, bainan politikaz: hortan zure aburuko naiz. Frantzian berdintsu da: gobernuek ez gaituzte laguntzen: doi-doia bizitzerat uzten gure eskuara-lanetan. Bainan "oro ala deus"-ka artzeak ez dut uste atherako duen eskuara lerra-bidetik. Ahal den neurrian zerbaiten egitea, guti bada guti, nola diokezu hain gaizki dela? Aguine beriz Bilbon jarririk ikusi arteani, zertako utz eskuara irtzerat eta hiltzerat, nehork deus ere egin gabetarik! Erhokeria hutsa laiteke.

Gaineratekoaz ez dautzut auzirik eginen. Ez baduzu Sabino-z bertze argitzailerik onesten, zure egitekoa da. Iduri zait eskualdun kartsuak ukan dituela Eskual-herriak aintzinean eta geroztik, eta nik ez ditut Sabinotiarrak etsaitzat edukitzen.

Guk bezala hiltzen ari den eskuara nahi duzue pizten, eta iduri zaitzue mintzairea lant ditakeela mintzatzaileen laimena eta laguntza gabe. Emazue hortik othoi! Ez badugu herritarren mintzairea erabiltzen gure agerkari eta libarnetan, ez gaituzte inakuriko eta gure lana alferretan izanen da. Horra gure gogo-mina! Behin segurik trein eta telefonaretkin beharko dugu mintzatu.

Eskualzaindiak bertzela erran baleza ere, ez da eskuara menduko haren legeri: hareh beharko eskuararen araueri jarraiki. Horra egia. Sabintiarrek ez dukete guk baino indar gehiago aldamen hoietan, ikasketcheak eskutan ez dituztenо Eskual. heri guzian.

Oneis-aitzi neure agurrik hoberenak

J-Larf.

hiri hortan egin ginitzazhen bilhura Hipientzat.

– eta aste guziez ihusten zaitudalahotz eta beraz aise elgar.adi ginezakelahotz.

Horiek hola, Bassane, Ethene eta Haristhelhar.ek eni ulzi daulet zure bilzeko hargna.

Letra hunek ez du berlze xederik. Othoiztu nahi zaitut onhart dezazun.

Eta dudarik gabe galde eginen dautazu zer izanen den xuxen zure lana.

Hasteko, eshuen artean izanen ditulzu mugaz kanpoindiko eshualzain eta laguntzaile guzien izen, deitura eta adrezak.

Gero, zuk hartuko ditulzu heien berri edo lanak, eta zuk igorriko diozkalzute galde eta eheiak, Eshualzaindiaren partez.

Noizean behinka Oleaga, Loidi eta Ulzurrun jaunekin solasta zintlazke, elgarren berri izateko.

Lau ilabetheetarik Donostiarat ethor zintezke gurekin, hemengo lanen berri emateko.

Ezan gabe doa, jiten ahal zintezkela berlze bilhuretarat ere ilabetheko azken ortzirale oro, hala nola heldu den 25-ean, ez balitz ere ihusteko baizik zer pasatzen den berlzetan.

Eta hemengo lanari nola planta ?

Ene iduriko, gutun bat egin ginezake hemen gaindiko eskualzain-lagunlzaile guzieri : eman ginezokete deliberatuak girela funtsezko zerbaiten egiterat ; bakotxak jakin-araz dezan zeri buruz ariko den ; eta bilkuraño bat egiten ahalko dugula gure xedeen gogoratzeko.

(Alabainan ez dira presak zure gain izaten, lana baizik.)

Gero, izanen diren arrapostuen arabera eta Eskualzaindiaren beharren arabera gidatuko dugu denen lana, nehor beharbada gabe jadanik eskuararen alde egiten duken sailetik.

Iduri zait entregu bat bederen egiten ahal zinukela, urthe batentzat onhartuz idazkaritza hori.

Ez zaituztegu bakarrik utziko.

Ephere jaun Malonjea Eskualzaleen Biltzarreko segretario jeneral eman dutenaz geroz, haren ganik hainitz xehetasun ikasten ahalko ditutzu, hala beharrez.

Horra bada zer harietarat igortzen dautzutan letra hau.

Othoi ez zitela izi eta ez izan herabe izpiritik : guk badakigu gai

(1961)

Jaunak, ondar aldiko deia garaiz ez baiginuen eskuratu, jentsatu ginuen antzerki-egunen gabik gibelatu zela Eskualzaindik bilkura, eta hortako ez ginen agertu. Mixtelena jaunak jakin-arazi zauskun gure gain zagola Baionako biltzarraz erabakitzea noiz, nun eta nola egin. Bainan idurituzaitzu zuenkin batean behar ginituela horiek oro ikusi.

Huna zer proposatzen dautzuegun.

Eguna : hazilaren 28-a, igandez

Tokia : Musée Basque, bilkuraretzat

Panier fleuri, bazkariarentzat

Orenak : sarri elgarrekin jinka ginitzazke

Zertarat ethor zintezkete Baionarat ?

Bi xedetarat

Lehenik : bilkura hortarat eta bazkaritat ehar-araz ginitzazke gure hango eskualzain laguntzaileak, elgarren ezagutzak egin ditzatzuen

Paradaz balia, Eskualzain batek erran lezakete zer den Eskualzaindia, eta berezki zer igurikatzen dugun laguntzaileen ganik : balitake hor programa larri baten lehna, gero bakotxak kanta zeri lot litaken.

Bigarrenekorik : Otxobi-ren oberki-bildumaren estraintzea nai ginuke egin : erdiaz goiti urtua da eta jornatua : agian hazilaren 28-ko inauguzeko prest izanen da.

Hirugarrenekorik, Haritschelhar jaunak erranen baitautzue frantziako inauguskuntzak, itxuren arabera, bere athea idekki nahi diola eskuarari, behar bada on litake elgarrekin mintza gaiten, lan hortarako zer liburu dugun, zer eskas, eta nola planta gerorari buruz, Eskualzaleen Biltzarraren eta Ikas-en laguntzarekin.

Uste dut hiru minitza-gai horiekin badugula nola bilhura behar, bazkariaren irabazteko.

Orai zuetarik nork edo nork meza Baionan entzun nahi bada, jakin beza San Andre-ko elizan hamarrak eta erdietan izanen dela, igandetz oroz bezala, eskuarazko meza, bilhura-ezkutik bi ordutsetan.

Horiek hola, zuek ezkan zer diozuen programa horitaz, zer libratzen handiratzeko, eta berezitki mutikoeri laguntzen egun hartako hitzaldiak edo lanak. Zuek ezkan bilhura hamekak eta erditan ongi litzaitzuketen, bazkaria oren bat eta erditan emaiteko gisan.

Ezkan gabe doa bazkari horitarat othoiztuak zirenak denak adixkide Hondu.

—

Villasante-i?

Adixkide Jauna,

Vinson-ek ez du erraiten nundik bildu dituen Axularri buruz emaiten dituen berriak. Seguraz ere Pauen ihusi zituen Urguiok bezala ordinazionetako urte-ilabete-egunak, kexidakoa saltu. Bainan ikhtxeman duke nuntbait Axular osaba-iloben hil-berriak ehartzen zituen dokumentu bat. Uste izaiteko da hartan aipatua zitakeela Axularren adina. Vinson-ek ez du dudarik erakusten bere erraiteko maneran ici le 20 juillet 1600, Axular, qui avait alors 44 ans, fut nommé curé de Sare". Ez du erraiten "qui pouvait avoir" edo "qui vraisemblablement avait", ez eta Urguiok bezala "puede suponerse". Vinson-ek ez du nehun erraiten horrek hameka urtetan goikho zaiola, ez eta deus hutsalkorik. Horiek oro Don Julioren buruan sortuzko idurikpen hutsak dira, ezin on-hartuz Axular-ek bere liburuaren aberatzeko 87 urteak igurikatu zituzkela. Nork dakki diru-eskasak ez ote zion Gero-a geroratu? Segur Don Juliok abilki itzulikatzen du bere ihuspena, bainan ez du egiazko frogarik ehartzen. Idurri du aldiz Vinson-ek zerbeit tuzakiela. Damurik ez baitu salatu

bere erranen ikurburuak.

Gustave Guillaume-k eshuarari buruz idatzi dituenak oro eshuetan ditut.

Nahi nuke zerbait egin heien ezagul-arazleko.

Oin-hartu bezala ager-arazi behar ginituzke George Lacombe zenari bidaltzeko bi gutun luze : frantsesez eginak dira, eta eshuaraz itzul-gaitzak.

Bertzalde letra horiek behar litazke argitu bere irakas-aldietako xehetasun askoren medioz : argitasun horiek ere erdaratik hartu behar[illegible].

Nahi eta ez usle dut teoria berri hoien alde edo bertzalde diren gondu batzu ere jaltzekoak litazkela.

Gisa hortan ikusten duzu lan luzea litakela eta haztuna.

Eni berdin zait Eusheran ager-arazlea, bainan banago ez zaizkigun irakurleak samurtuko, hainbertze frantses ikustearekin.

Behartuda hoterena litake frantses hori guzia Fontes delakoan ikurtzea eta laburpen bat eshuaraz Eusheran.

Gure batzarkidekin ikusteko da nashi.

Adixkide maitea,

Laguntza baten galdez helduu nizaitzu.

Urriaren bian hasten zaizku hain xuxen etsaminak, eta ez naiz Arantzazurat etortzen ahalko.

Othoi galda zozute eshualzain-kideri desenkusa nezaten.

Errozute, Uztaritzen eshuararen balasun-auziaz ari izan girela mintzatzen zu, Guyhenetche eta hirnak.

Bai eshuararen adixkide min naizelakotz, bai eta mintzainetari gisa, zure irrikiak onhartzen ditut. Arras gogoko ditut eshuara literarioaren balasunari buruz Gure herria-n erran ditutzunak. Eshuarak bere joshera bereziari esker ahal diozka, mintzaire erromanek ez baitute iretsi. Joshera hori berdintsua da eshualki guzietan eta artoski atxikitzekoa: hori da ene gustuko ganzarik bekharrena.

Badakizu gaitzesten dituzala zuk bezala ezen-ez eta zaina baita, erromantheriak direlakotz.

Filosofo naizen bezala, zurekin kondenatzen ditut kitz zail bihurrizko filosofia ilunak: jendez trufatzea da heh bezala mintzatzea, uste badute ere beren buruak edertzen dituztela. Berdin kondenatzen ditut gisa hortan ari diren mintzainetari dohakabeak.

Letra hunekin batean igortzen daukzut Parisen agertu aragi dutan lan xume bat. Emozu otoi ene partez Eshualzainditi jaun buruzagiari.

Agian zuen bihurek emanen daukzuzu atzegin eta eshuarari onhorio on.

Otoi

=

Euskaltzaindiari eskerrik

192?

Berriki hasia gira gazte zonbait eskuararen hurbilagotik ekhertzen. Alabainan

Eskuarari loka

Zonbait gazte bagira eskuarari loka berriak. Haste-hastetik galdetzen ari izan ginen eskiin eta ezker, urliari eta sandiari, eia ezkigiarenez hitztegi eskuara on bat baumbaitik lilhatuko. Azpatu zonbaten Azkue yaunaren lan gaitza. Askotan harrituriik egon gitzaizkola aitzinean, baitiskigurki. Oraii ere ezinaggauzke edernetien dugun gogoari emaite arekin zenbait iakintza, zenbat jaun-jin, zenbait uekine galdezin duzkun. Edernestenenik duguna da gazte batzuk bat-bederen holako nahi luze gogorraren bilhatzen.

Batzuni bat-bederen joanago eta eduzago zaiku egia handia gizakiaz Azkue yaunak bere hitz-tzeiko aitzin-solasean, eskasten zuelarik aska hitz ilgiari gitzaizkola. Bai haritz

Jarraipena

badaa eskas. Ez gara Bidasoa hitzaldiko
euskaldun bizi gara Helduentzako
bakarrik. Haurrentzat ere gutxi dakigu.

Gehienek ez dakigu haurren
bakarrentzako bakarrezko bilduma
deigarri eskolak egiteko hitzik
egin komunak aurkitzeko.

Gehienek hamen gaudela uste dugu,
gutxi batzuk eskatzaileak ezagutzen dute
eskolan, urte batzuetarako era

Horiek guziak dakusi eta urkusi
ondoan, egin dugu gure barnearekin
hain ezpe labureaan, hainbeste hitz
atzeman dituzu gero ezagun bilduak
ezagutzeko, izan behar dituzu
ezagun ekintzak eta ekintzak
han ezagun bakarrilaturik, arloturik,
gorderik.

— Ezkutatzaiguk ez otde dizkigu
bada ekarkar ukaitzen herri? ala

Zendako ezagutu lehen-bai-lehen
hizkuntza-zpiritu-lan jakintsun asmoduen

Ala da guziarik

Paris de la préparation du Congrès de Gernika.

Antologia de poetas vascos confiée à MM. Urquijo, Lekuona et Intzagaray

Lettre au P. Enrike (Otsailaren 4ji an) et à Barandy (Otsailaren 23an)
pour avoir un secours de l'Académie le journal, livre, revue dont avait adopté l'orthographe académique.

Etude de la conjugaison basque au XVI et XVII siècle = répartition des auteurs à étudier entre les membres de l'académie...

Grammaire basque confiée à Ormaetchea

Le curé de Arrayoz professeur de basque au Séminaire de Pampelune (1000 pesetas)

Eguzkitza se défend fort bien contre Azkue mais un dernier argument est donné par Altube par une distinction entre l'affirmation simple et l'affirmation accentuée Banoa je vais Bai-noa oui je vais Bai banoa (plus fort)

Quant aux questions phonético-orthographiques de Azkué, elle pourrait des règles que nous suivons machinalement quand nous prétendons écrire de façon littéraire.

Academie de la langue basque

Membres titulaires. — Azkue, prêtre, professeur de basque à l'Institut de Bilbao : Adresse Campo Volantin 15, Bilbao. Son dictionnaire basque-espagnol-français chez Maine. Auteur de plusieurs ouvrages-recueils en biskaïen et guipuscoan.

Altube. « De sintaxis euskarika » Imp. Martin Mena y Cia. San Sebastian. — Gernika, Vizcaya.

Campion. — Ex-député, ex-sénateur, ex-maire de Pampelune. Président de plusieurs sociétés et rédacteur en chef de plusieurs journaux basques. A fait de nombreuses recherches sur le carlisme, la phonétique basque, — Grammaire basque — histoire du pays basque — Vocabulaire historique de la langue basque = (Arapiztegui, 19. Pamplona)

Eleizalde. — A étudié les aspirations nationalistes des divers peuples : les basques en particulier — Morphologie de la conjugaison basque synthétique. Adresse : Chalet Gainzuri, Iralabarri, Bilbao.

Eguzkitza ; prêtre, professeur à l'Ecole Vizcaya, rédacteur au Jaungoiko-Zale. Deux livres de piété en basque.

Intza. — O.M.C. Convento de PP. Capuchinos, Pamplona « Erdakeria ren Kaltegatzeak » — Rédacteur dans deux revues basques sous le pseudonyme de Kalparegi.

Intzagarai. — prêtre. Adresse : Loyola, 19, San Sebastian. Auteur de plusieurs pièces.

Lacombe, article nombreux dans divers journaux. Membre de

Larrasquitu de linguistique » etc. Se prépare à remettre à jour la « Dotrina » de Elizabide et un travail « Aldudetako Eskuara ». Adresse : le Aldudes par St-Jean-Pied-de-port. B. Pyrénées.

Landerreche prêtre, secrétaire perpétuel de l'Euskaltzaleen-Biltzarra — a publié Apurka zahar eta berri abantzara bat eskuaren alde (1905) chez Lasserre Bayonne 16 p. in 8. En préparation : Grammaire basque. Adresse : Espelette. B.P.

Lhande S.J. — professeur de basque à l'Université de Toulouse Faculté des Lettres. Œuvres multiples en français — En basque : Oraison funèbre de Cuentchet ; Gure ormen zaara, discours ; traduction d'une lettre pastorale de l'évêque de Bayonne ; articles dans 6 journaux basques ; rédacteur à l'Euskera etc. Adresse : Collège S. Louis de Gonzague. Toulouse.

Olabide. S.J. — Adresse San Ignacio de Loyola, Azpeitia. Ha traducido ejercicios espirituales ; Loyolatar Ereko Deunaren Gogo-ikarkunak — Jesu-Kristoren Antzkidea — Antzkidea dans divers recueils basques.

Urquijo. — Urkijo-baita S. Jean de Luz. — Fait un tas de petits travaux sur la musique, l'histoire, la langue basques.

Membres d'Honneur. — Hugo Schuchardt. Adresse : Finsgasse 30, graz — Austria. —

Julien Vinson, professeur à l'Ecole spéciale des Langues Orientales. — Avenue de l'Université 86 — Paris.

C.C. Uhlenbeck — Prinsbergerweg, 24, Leyde, Hollande.

Membres correspondants

Alava
- Apraiz
- Etchaïzaari

Biscaye
- Betanzos-Egiguren
- Ibarguchi, prêtre
- Manterola, prêtre
- Olea-Jon, avocat
- Urkiola-Beitia
- Zamarripa, prêtre.

Guipuzkoa
- Atxaga (Academia de L. y Bel. vasca - S. Sebast.)
- Larrañaga, S.J. « Jesusen Bihotzaren Deya » rédacteur
- Larreta « Euskal-Erria » rédacteur
- Lecuona, prêtre. (p. Séminaire de Vitoria)
- Menditzabal, avocat
- Mujica — « Euskaleriaren alde » correspondant
- Arruzaune, prêtre.
- Cincunegui, médecin

Navarre
- Arbelbide, prêtre
- Caparroso. O.M.C.
- Echalar. O.M.C. Lecaroz - Navarre (Collège)
- Irigaray, médecin
- Ormaechea S.J. (J. Bihotzaren Deya)

Labourd
- Daranatz prêtre, chanoine
- Duvoisin, médecin
- J. St Pierre, prêtre, professeur au Gr. Séminaire de Bayonne

B. Navarre

Etchepare, médecin (Les Aldudes)
Jean Elissalde, prêtre, vicaire à Ustaritz
Julien Hégoy, prêtre, (Briscous)
de Yt Jaxpe - Villa Zaldi Chemin St Palais.

Soule

Constantin, collaborateur de l'Euskalerriaren
E. Lamiou, médecin (Zibeutiko Eguneriaren artezkaria)
de Mendiette, prêtre
Urruty, prêtre (Barcus)

Labourd

Arriandiaga M.I.C.M. Madrid
Darricarrere (Ahetze Lahitte Capitaine des Douanes, Bayonne
Dodgson à Oxford.
Echegaray (Euskalerriko adiskidaria) Gernika
Gavel, professeur à Bayonne (lycée)
Léon (Albert) (Asenne Martbe-Jean Les Arènes Bayonne
Linschmann Berlingo Euskara'ren artezkari izana
Menendez-Pidal: Centro de Estudios Historicos Madrid
Saroihandy Professeur de basque en Sorbonne
Herman Urtel Eilbeckthal, 9. Hamburg (23)
Heinrich Winkler, professeur à Breslau

Commissions

de recherche : - Chef Urquijo.
de propagande. - chef Campion et ...
du Dictionnaire - chef Azkue : membres Olabide ...
des prix : collaborateurs : Intza garay, Chaho, Belaustegigoitia
de toponymie : Olabide - Oleaga - Apraiz

Lizardi Jana, 1965

Pitagoras [Lizardi, 1965]

Beti gauza bertsuak errepikatzen dira : hatsa bada, tantera ere etzaio eskas mintzaire gabia : ez otke etsigarriegi ?

Arrañe

Funtsa funtsezkoa, aena filosofia da hainitz fanteria : atberaldi saiken da pellitak eta bakeriarak

* Jaungoikotasuna

Egiazko berezitasuna. Arrañaren eite bada, bainan lasaitiago egina da Gastelaniaz Haurra

Berdin-"Soiñu"

Mintzaire gabia. Gogoeta saiken ez ulertu-errexa. Bimari atsitsia - idoz-aire. Bihotz baino idurimen gehiago

Itsaba

Olerki bakan bat, justagarria, aena onomatopea : funts guti ...

Burutsuak

Egiazko neurtitzak, olerki neurtuak apez-bertso hautsuak (30 olerki) ulertu-errexak

~~Andra Dolores~~ Azeria

Bertso sendimendutsuak
Saiatzi neurtuak, bainan gehiegi ez dutz balore negurik ere ...

COLLECTION SALÉSIENNE

"Suivre le Guide"

*

Vient de paraître :

UN SUJET BRULANT ET DISCUTÉ : L'ARGENT.
HARDIESSE APOSTOLIQUE D'UN SAINT.

Prix : 6 francs

En préparation (on peut souscrire dès maintenant) :

DON BOSCO : UNE PEDAGOGIE A TROIS VISAGES ou LES TROIS SOULIGNEMENTS D'UNE PEDAGOGIE.

Prix : 6 francs

S'adresser :

PATRONAGE SAINT-PIERRE (Don-Bosco)
40, place du XVe-Corps
06 - Nice

FSC
MIXTO
FSC® C001636